

SARS yi ta humesa edixini ya vu 14 ya Tihlayohlayo ta Xibalo hi Sunguti 2022

17 N'wendzamhala 2021 – Vukorhokeri bya Xibalo bya Afrika-Dzonga na Vutameri bya Timali ta Tiko, eka 13 wa malembe lama nga hundza va humesile kun'we xititimende xa ximfumo xa *Tihlayohlayo ta Xibalo* ta lembe.

Humeso wa *Tihlayohlayo ta Xibalo* wa vu 14 wu ta humesiwa hi ti 20 Sunguti 2022. Edixini ya 2021 yi ta nyika nkatsakanyo wa mihlengeleto ya xibalo xa mali Ya tiko na vuxokoxoko bya ntlheriso wa xibalo eka malembexibalo ma 2017 ku fikela 2020, ku katsa na malembe ma swa timali ma 2020/17 ku fikela 2020/2021.

Humeso wa Tihlayohlayo ta Xibalo wa 2021 wu ta ya emahlweni wu aka eka xiviko lexi kumiweke mayelana na tiedixini leti nga hundza naswona wu ta landzelela swinene xivumbeko lexi nga laha hansi:

- Kavanyisa ka1 ku nyika nkatsakanyo wa nhlanyoxikarhi ya maendlelo wa nhlengeleto wa mali ya tiko ya xibalo.
- Kavanyisa ka2 ku nyika nkatsakanyo wa mali ya tiko ya xibalo xa malinghena xa munhu yena n'wini lexi hlahluviweke xa vahakelaxibalo vona vini lava tsarisiweke. Ku tlhela ku nyika vuxokoxoko eka malinghena leyi hakerisiwaka xibalo hi ntlawa wa malinghena, vukhale, rimbewu, xihlovo xa malinghena, mivuyelo ya le ntirhweni, mixengetelo na misuso.
- Kavanyisa ka3 ku nyika nkatsakanyo timali ta tiko ta xibalo ta malinghena ya bindzu. Vuxokoxoko eka malinghena leyi hakerisiwaka xibalo hi ntlawa wa malinghena, sekithara na muxaka wa enthithi ya bindzu byi nyikiwile.
- Kavanyisa ka 4 ku nyika nkatsakanyo wa VAT. Ku nyika nhlamuselo ya mivuyelo ya VAT na mivuyiselo hi tisekithara na nkhetekanyo wa hakelo ku katsa na nkatsakanyo wa switiviwa na eka VAT leyi u hakerisiwaka yona eka mixaviso ya wena na leyi u yi hakelaka eka mixaviso tanihileswi swi kumiweke eka mitlheriso ya VAT leyi rhumeriweke hi van'waswimawusa.
- Kavanyisa ka 5 ku nyika vuxokoxoko eka nkoka wa khasitomo wa tinhundzu leti tundziweke hi muxaka wa ximakiwa hi ku ya hi Sisiteme leyi Hlanganisiweke, eka xiyimo xa kavanyisa, ku katsa na VAT ya ntundzo, muxakaxibalo wa khasitomo/ntundzo na timali ta tiko ta muxakaxibalo wa ekisayizi ta ad valorem eka tinhundzu leti tundziweke.
- Kavanyisa ka 6 ku nyika vuxokoxoko eka mihlengeleto yin'wana ehandle ka mixakakulu ya xibalo. Leswi swi katsa switiviwa eka Muxakaxibalo wa Ndzurhiso wa Tinhundzu, Xibalo xa Mivuyelo ya Xuma, Rhovalithi ya Swikumiwa swa Swicelwa na Mafurha, vuxavisi bya SACU na switiviwa swa timali ta tiko ku katsa na mivuyiselo ya Dizele.

Tanihi ntolovelo, vhexini ya xilekitironiki ya Tihlayohlayo ta Xibalo na matafula swi ta humesiwa eka tiwebusayiti ta SARS na Vutameri bya Timali ta Tiko endhaku ka ku humesiwa ka humeso.

Mayela na vuxokoxoko byo engetelela, u komberiwa ku tihlanganisa na SARS kumbe NT eka SARSMedia@sars.gov.za na media@treasury.gov.za.